

Kommunal revision

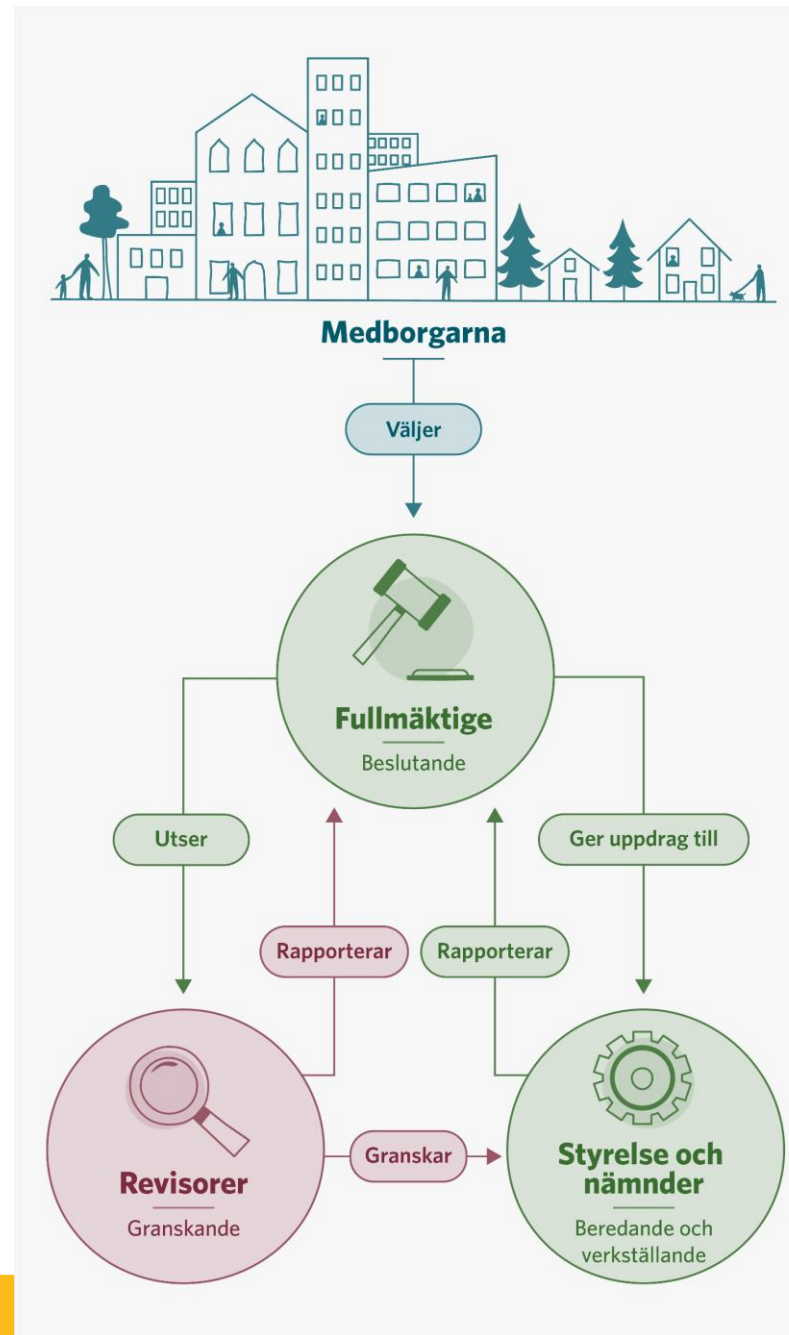
Lotta Ricklander
Sveriges Kommuner och Regioner

Den kommunala revisionen – En demokratiskt förankrad revision

- Ett oberoende lokalt demokratiskt kontrollinstrument
- Granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna
- Bidrar till en effektiv verksamhet samt till att värna om den lokala demokratin genom ett tydligt ansvarsutkrävande

Det kommunala ansvarssystemet

God revisionsssed 2022

God revisionssed – skrift och digitalt

Granskningen ska ske enligt
God revisionssed i kommunal verksamhet

Fastställs vart 4:e år av
Revisionsdelegationen inom
Sveriges Kommuner och
Regioner, senast 2022.

God revisionssed

- Att arbeta enligt god revisionssed är ett individuellt och gemensamt ansvar – såväl de förtroendevaldas som de sakkunnigas.
- Gemensam utveckling i sektorn
- Underlag för tillräcklig granskning
- Likvärdiga bedömningar – förutsägbarhet, rättssäkerhet och förtroende

Revisorernas uppdrag

”Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.

De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt 3 kap. 16a-18b §§, även verksamheten i de företagen.”

KL 12 kap. 1 § 1 st.

Revisorernas uppdrag

Vad ska granskas och prövas?

”Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.”

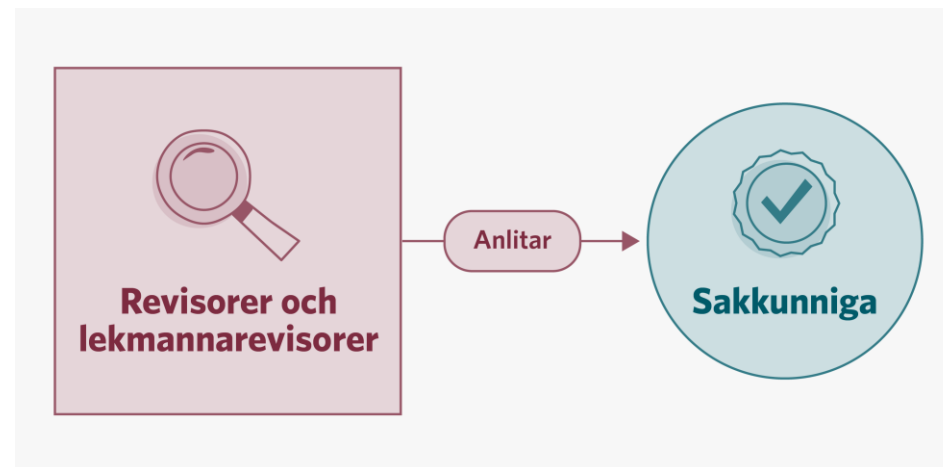
KL 12 kap. 1 § 2 st.

”Revisorerna ska bedöma om resultatet i den delårsrapport som enligt 11 kap 16 § KL ska behandlas av fullmäktige och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat.”

KL 12 kap 2 §

Revisorerna ska anlita sakkunniga

- Sakkunniga anlitas
  - för granskningsinsatser
  - för förvaltningsstöd (administration, upphandling, processtöd mm)
- Olika modeller
  - upphandlade revisionsföretag
  - eget revisionskontor
  - eget administrativt stöd + upphandling

Vad omfattar revisionens budget?

- Revisorer
  - Arvoden, utbildning/konferens, resor, lokaler etc.
- Sakkunniga
  - Uppdragsledning
  - Administrativt stöd
  - Granskning: riskanalys, grundläggande granskning, räkenskapsrevision (delårsrapport och årsredovisning), fördjupade granskningar, stöd vid framtagande av revisionsberättelse mm.

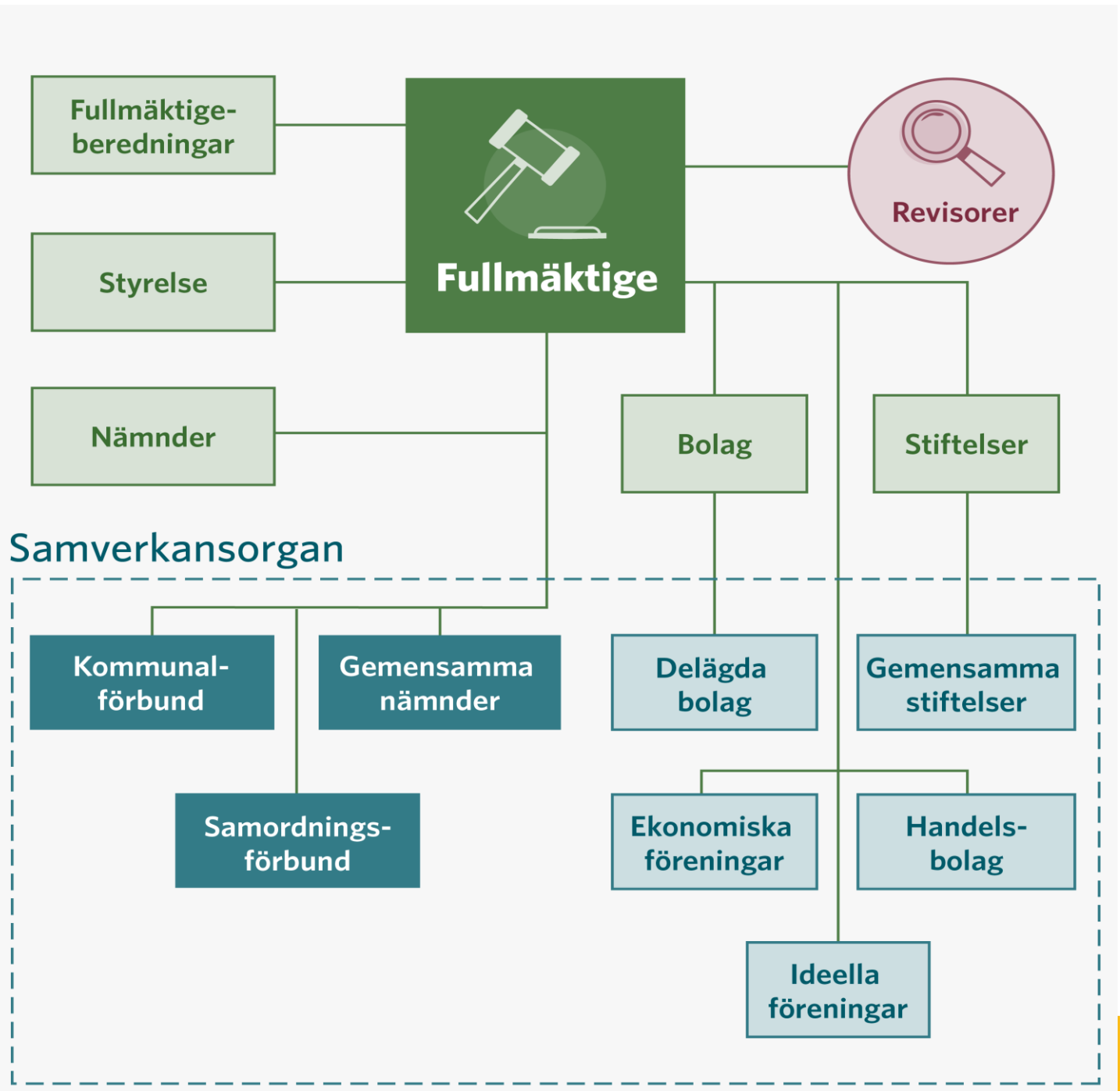
Oberoendet är centralt

Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas samt att självständigt och objektivt granska och pröva.

- Oberoendet säkras av ett antal regler.
- Med sitt förhållningssätt och sina arbetsformer upprätthåller och synliggör revisorerna sitt oberoende i praktiken.

Vilka revisorer ska fullmäktige välja?

- **Revisorer** i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund
- **Lekmannarevisorer** i kommunala aktiebolag
- **Kommunala revisorer** i stiftelser och övriga företagsformer

Lekmannarevisor i aktiebolag

- Obligatorisk i helägda kommunala aktiebolag
- Utses av fullmäktige
- Väljs ur gruppen kommunens förtroendevalda revisorer

Lekmannarevisorernas granskning syftar till att stärka den demokratiska insynen och fullmäktiges kontroll i kommunala aktiebolag.

Revision i kommunala aktiebolag

Lekmannarevisor

ABL kap. 10

Granskar om bolagets verksamhet sköts

- ändamålsenligt
- ekonomiskt tillfredsställande
- tillräcklig intern kontroll

God revisionsbedömning

Granskningsrapport

Intern kontroll

Auktoriserad revisor

ABL kap. 9

Granskar bolagets

- årsredovisning och bokföring
- styrelsens och VD:s förvaltning

God revisionsbedömning (ISA)

Revisionsberättelse

Sakkunniga

Samordning mellan kommunrevisionen och bolagsrevisionen

Personunion med kommunens revisorer

Sakkunniga ska anlitas

Klargör finansieringen

Samordna riskalanys, grundläggande granskning

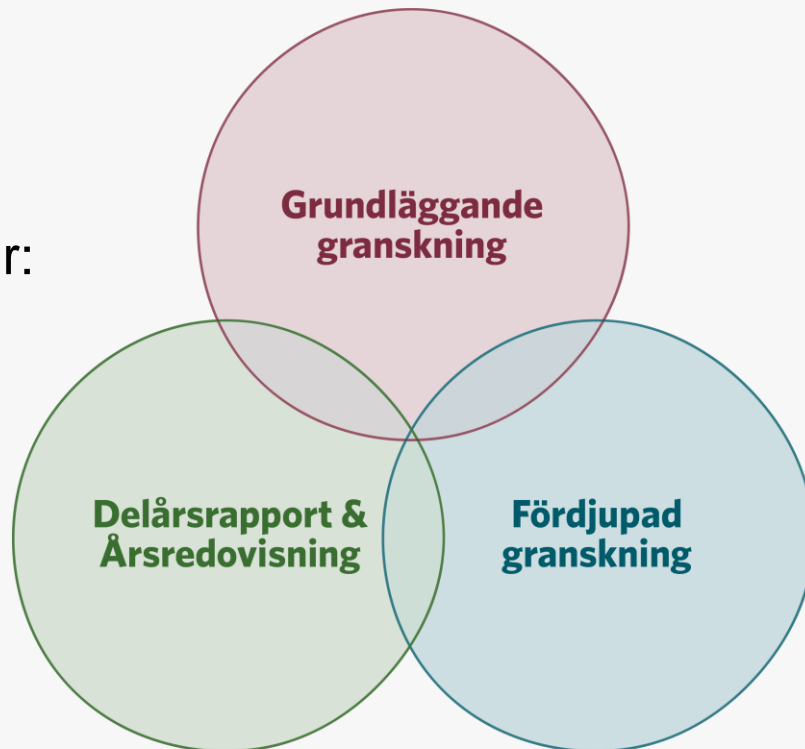
Grundläggande principer - Revisionsprocessen

- Öppenhet och kommunikation
- Ansvarsfördelning mellan förtroendevalda revisorer och sakkunniga
- Kvalitetssäkring och dokumentation

Årlig granskning

Granskningen är årlig och avser den verksamhet som sker under ett räkenskapsår.

- Rättvisande räkenskaper: Standard för kommunal räkenskapsrevision
- Resultat förenliga med fullmäktiges mål.

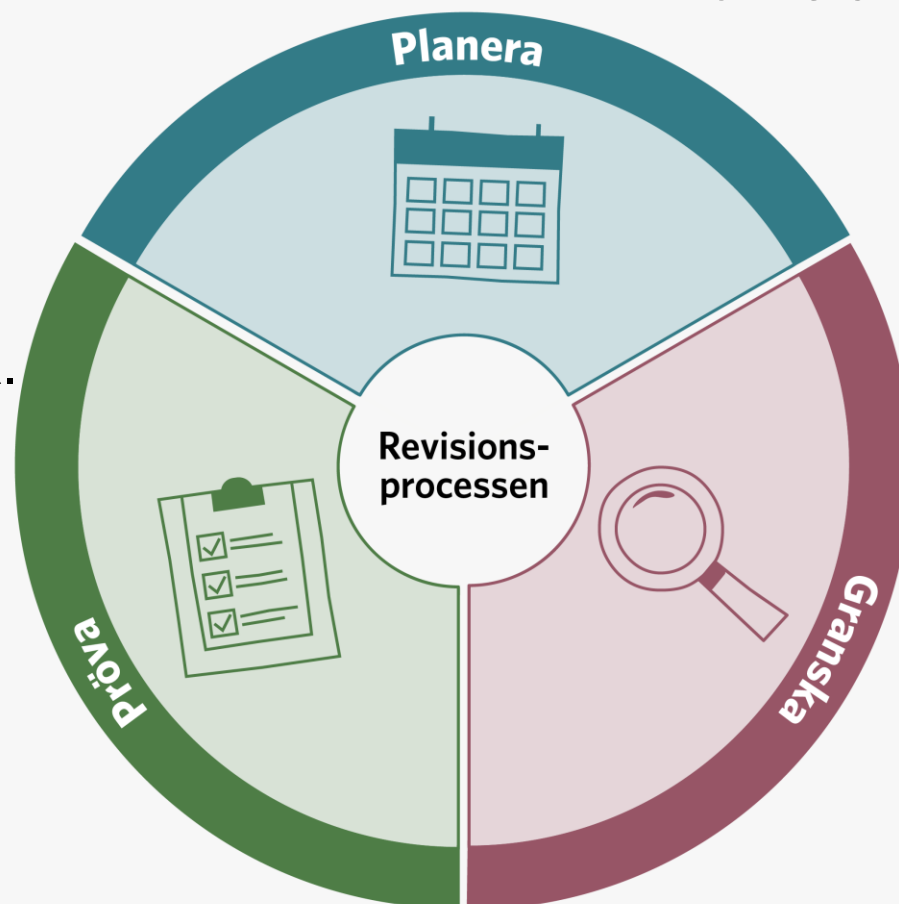

- Måluppfyllelse.
- Styrning och intern kontroll
- Stora risker.
- Verksamhet, processer, rutiner

Granskningen är avslutad när alla revisionsobjekt samt årsredovisningen är granskad

Revisionsprocessen

- Riskanalys – inventera, analysera, bedöma.
- Prioritera och besluta om revisionsplan.
- Informera om revisionsplan.

- Analysera och bedöma.
- Kommunicera.
- Rapportera med revisionsberättelse/ granskningsrapport.

- Planera med projektplaner.
- Genomföra och kvalitetssäkra.
- Besluta och rapportera.

Ny standard för kommunal räkenskapsrevision

- Ett samarbe mellan SKR, Skyrev och FAR (revisionsbranschen)
- Omfattar räkenskapsrevisionen som utförs av sakkunniga (yrkesrevisorer)
- Beskriver vad sakkunniga ska göra och vilken roll de har
- Beslut standard juni 2022
- Börjar gälla 2023

Standard för kommunal räkenskapsrevision

Tydlighet när räkenskapsrevisionen ska upphandlas och genomföras

Ökad jämförbarhet och likvärdig kvalitet

Eventuellt behövs mer resurser till räkenskapsrevisionen

Ansvar för revisionen har inte flyttats – dock ges sakkunnigt biträde utrymme att arbeta självständigt inom ramen för standarden

Revisorerna rapporterar och kommunicerar resultatet av granskningen (kommun och bolag)

- Rapport med missiv till berörd nämnd/styrelse
- Ev. dialog med berörd nämnd/styrelse
- Information/dialog med fullmäktiges presidium
- Rapport till fullmäktiges ledamöter
- Information i fullmäktige, t ex under stående punkt
- Webbsida

Bedömning av ansvarstagandet

- Tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas
- Rikta anmärkning
- Avstyrka att ansvarsfrihet beviljas

Revisorerna uttalar sig i revisionsberättelsen

Fullmäktiges ansvarsprövning

- **Fullmäktige ska**

- bevilja eller vägra ansvarsfrihet årligen
- ta egen ställning till anmärkning från revisorerna
- inhämta förklaring vid anmärkning/avstyrkt från revisorerna
- motivera sina beslut skriftligen i protokollet

- **Fullmäktige kan**

- rikta anmärkning eller vägra ansvarsfrihet, även om inte revisorerna gjort det
- återkalla uppdrag (om ansvarsfrihet vägrats)
- väcka skadeståndstalan (-"-)

Revisionens kommunikation och dialog

Studie "Närbild revision"

Fördjupa kunskaperna om revisionens arbetssätt, funktion och resultat

Undersöka vad som driver utveckling

Framgångsfaktorer

- En samspelad revisionsgrupp
- En lyssnande och återkopplande revision
- En synlig revision (webb mm)
- Återkommande information i fullmäktige
- Information och utbildning i kommunen om revision

Utvecklingsområden

- Dialog med nämnder och styrelser; återkoppla
- Webb; skapa rutiner för publicering
- Språk och form i revisionsrapporter
- Kommunikation före, under och efter granskning
- Kommunikationsplan

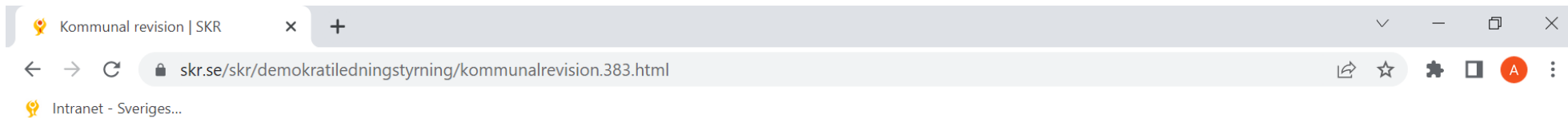
Samspel med fullmäktige

- **Fullmäktige** behöver revisionen för att följa upp, prioritera och pröva ansvar.
- **Revisionen** behöver fullmäktiges erfarenheter och insikter för bland annat riskanalys.
- Ett närmare utbyte gynnar verksamheten och dess utveckling.
  - Hur ofta ska revisionen vara i fullmäktige?
  - Hur ska fullmäktiges presidium och revisionens samspel se ut?
  - Hur skapar kommunen goda förutsättningar för revisionen?

Ett bra samspel leder till att:

- Nämnder och styrelser ser positivt på revisionen
- Revisionsrapporterna är efterfrågade
- Revisionens resultat når ut i organisationen
- Det finns en grundläggande kunskap i stora delar av organisationen om revisionen
- Revisorerna upplever att de har bra förutsättningar för att genomföra uppdraget

SKR:s webbsida

Kommunal revision

SKR:s uppdrag är att stödja, stärka och utveckla den kommunala revisionen. Det gör vi genom att normera god revisionsledning, ge kommuner och regioner stöd och råd inom kommunal revision med mera.

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommuner och regioner samt pröva ansvarstagandet. Den granskar på fullmäktiges uppdrag. Revisorerna är förtroendevalda och de biträds av sakkunniga yrkesrevisorer. Tillsammans prövar de om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande.

🕒 Fakta om revisorer, ekonomi

🕒 God revisionsledning finns som webbrapport

Kommunal revision

Att vara förtroendevald revisor

Fullmäktiges ansvarsprövning

God revisionsledning

Revision i kommunala aktieföretag, stiftelser med flera

Revisorernas arbetsdokument, mallar

Revisorernas handlingar

Standard kommunal räkenskapsrevision

Tack för idag

